

สารนิพนธ์เรื่อง	ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการขออนุญาตประกอบกิจการคูศทราย
คำสำคัญ	การขออนุญาตประกอบกิจการ / กิจการคูศทราย
นักศึกษา	ชุตินา ไกรฤกษ์โอพาร
อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.จุมพิตา เรืองวิชาธร
หลักสูตร	นิติศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชากฎหมายธุรกิจ
คณะ	นิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีปทุม
พ.ศ.	2563

บทคัดย่อ

การประกอบกิจการคูศทรายมีความเกี่ยวข้องกับกฎหมายหลายฉบับ ได้แก่ ประมวลกฎหมายที่ดิน ประกอบระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการอนุญาตให้คูศทราย พ.ศ. 2546 พระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 ประกอบระเบียบกรมเจ้าท่า ว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการอนุญาตให้ขุดลอกเพื่อประกอบการอนุญาตให้คูศทรายตามมาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน พ.ศ. 2556 พระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 และพระราชบัญญัติป่าไม้ พระพุทธศักราช 2484 ทำให้ผู้ประกอบการคูศทรายต้องดำเนินการขอใบอนุญาตหลายฉบับ ได้แก่ ใบอนุญาตตามมาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน (ใบอนุญาตคูศทราย) ใบอนุญาตขุดลอกร่องน้ำทางเรือเดิน ใบอนุญาตประกอบกิจการโรงงาน และใบอนุญาตทำประโยชน์ในเขตป่า

จากการศึกษาพบว่า ตามมาตรา 9 (2) แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน บัญญัติว่า ถ้ามิได้มีสิทธิครอบครอง หรือมิได้รับอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่แล้ว ห้ามมิให้บุคคลใด ทำด้วยประการใด ให้เป็นการทำลาย หรือทำให้เสื่อมสภาพที่ดิน ที่หิน ที่กรวด หรือที่ทราย ในบริเวณที่รัฐมนตรีประกาศหวงห้ามในราชกิจจานุเบกษา ได้แก่ บริเวณแม่น้ำและลำคลอง เป็นต้น และตามมาตรา 120 แห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พระพุทธศักราช 2456 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย (ฉบับที่ 14) พ.ศ. 2535 กำหนดให้เจ้าท่ามีหน้าที่ดูแล รักษาและขุดลอกร่องน้ำ ทางเรือเดิน แม่น้ำ ลำคลอง ทะเลสาบและทะเลภายในน่านน้ำไทย ห้ามมิให้ผู้ใดขุดลอกแก้ไข หรือทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการเปลี่ยนแปลงร่องน้ำ ทางเรือเดิน แม่น้ำ ลำคลอง ทะเลสาบหรือทะเลภายในน่านน้ำไทย เว้นแต่จะได้รับการอนุญาตจากเจ้าท่า จึงเห็นได้ว่าเป็นการกำหนดบริเวณหวงห้ามในพื้นที่ที่ทับซ้อนกัน นอกจากนี้ กิจการคูศทรายเป็น โรงงานจำพวกที่ 3 ซึ่งอยู่ในบังคับที่จะต้องดำเนินการขออนุญาตประกอบกิจการโรงงานตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. 2535 แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโรงงาน (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 อีกทั้งการประกอบกิจการคูศทราย

ต้องได้รับอนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ในเขตป่าตามมาตรา 54 แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 จึงส่งผลให้เกิดปัญหาการซ้ำซ้อนกันในการดำเนินการขออนุญาตจากหน่วยงานต่าง ๆ ก่อให้เกิดภาระแก่ผู้ขออนุญาตเกินสมควร และทำให้เสียค่าใช้จ่ายในการดำเนินการโดยไม่จำเป็น

จากที่กล่าวมาข้างต้นผู้เขียนเห็นสมควรเสนอมาตรการทางกฎหมายเพื่อแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น โดยให้การประกอบกิจการอุตสาหกรรมในแม่น้ำดำเนินการขออนุญาตชุดล่อร่องน้ำทางเรือเดินเพื่อการอุตสาหกรรมเข้าทำเพียงหน่วยงานเดียว และยกเลิกการขออนุญาตอุตสาหกรรมตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการอนุญาตให้อุตสาหกรรม พ.ศ. 2546 ออกตามความในมาตรา 9 แห่งประมวลกฎหมายที่ดิน และยกเลิกการขออนุญาตประกอบกิจการโรงงาน พร้อมทั้งแก้ไขนิยามคำว่า “ป่า” ตามมาตรา 4 (1) แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช 2484 ให้มีความหมายที่สอดคล้องกับความเป็นจริงและสภาพพื้นที่ความเป็นป่าในปัจจุบัน